

E · R · S · O

EESTI RIIKLIK SÜMFOONIAORKESTER

ERSO
PEASPONSOR

LIVIKO
— anno 1898 —

RADISSON COLLECTION
TALLINN

NORDIC
CATERING

ELTS, FAUST JA ŠOSTAKOVIŠ

10

JAANUAR
ESTONIA KONTSERDISAAL
2024

VIUL
ISABELLE
FAUST

ERSO

DIRIGENT
OLARI ELTS

ŠOSTAKOVIŠ

VIIULIKONTSERT NR 2
SÜMFOONIA NR 4

erso.ee

CHEMI-PHARM®

SA TALLINNA
LASTEHAIGLA

myfitness
world's best gym & studio

PAKEND & PRINT
ERSO TIRAGEOUS

iute

ERSO PEASPONSOR

ELAV INSPIREERIV RIKASTAV

Eesti muusikat viivad üheskoos maailma ERSO ja fintech lute

ERSOga on võimalik koos kasvada.
Meid seob otsing ja inspiratsioon.
Nii ERSO kui ka lute püüdleavad alati
tiptaseme poole.

- TARMO SILD
lute juht ja kaasasutaja

E · R · · O

ELTS,

FAUST JA

ŠOSTAKOVITŠ

ISABELLE FAUST viiul
Eesti Riiklik Sümfooniaorkester
Kontsertmeister Dalia Dedinskaite
Dirigent OLARI ELTS

kell 18 – eelkontsert

Reinhold Glière (1875—1956)

Kaheksa pala viiulile ja tšellole, op. 39 (1919)

I Prelude

II Gavotte

III Berceuse

IV Canzonetta

V Scherzo

VI Etude

Esitavad **Annelize Vlasenko** (viiul) ja **Seulki Lee** (tšello)

Tristan Priimägi räägib Šostakovitšist nõukogude filmiheliloojana

kell 19 – sümfooniakontsert

ISABELLE FAUST viiul

Eesti Riiklik Sümfooniaorkester

Kontsertmeister Dalia Dedinskaite

Dirigent OLARI ELTS

Dmitri Šostakovitš (1906—1975)

Viiulikontsert nr 2 cis–moll, op. 129 (1967)

Moderato

Adagio

Adagio — Allegro

vaheaeg

Dmitri Šostakovitš

Sümfoonia nr 4 c–moll, op. 43 (1936)

Allegretto poco moderato — Presto

Moderato con moto

Largo — Allegro

Kontserdist teevad otseülekande Klassikaraadio ja ERSO TV (erso.tv), salvestisi saab ka järelkuulata ja –vaadata.

Dmitri Šostakovič

Dmitri Šostakovič (1906–1975)
Viiulikontsert nr 2 cis–moll, op. 129 (1967)

„Väga aeglaselt, raskustega, noot–noodi haaval kirjutan ma viiulikontserti. Muus osas läheb kõik suurepäraselt,“ kirjutab Dmitri Šostakovič 8. aprillil 1967 oma lähedasele sõbrale Isaak Glikmanile. Viis nädalat hiljem sai valmis tema teine viiulikontsert, mis jäi ühtlasi helilooja viimaseks soolokontserdiks. Sarnaselt Šostakoviči esimesele viiulikontserdile (1948) on ka see teos pühendatud viiuldaja David Oistrakhile, keda helilooja tundis ja imetles juba 1935. aastast, mil nad üheskoos Nõukogude Liidu kultuuridelegatsiooniga Türgit külastasid. Pärast seda jätkus nende muusikaline koostöö ning sündis pikaaegne sõprus. Teise viiulikontserdi kavandas Šostakovič Oistrahhi 60. sünnipäeva kingituseks. Ent hajameelne helilooja oli ajast aasta jagu ees: Oistrakh sündis aastal 1908, mitte 1907. Vigade parandusena kirjutab ta järgmisel aastal Oistrakhile oma ainsa viiulisonaadi.

Šostakovičit inspireeris Oistrahhi mäng — selle soojus, sügavus, emotsionaalne tundlikkus ja tehniline meisterlikkus. „Ma olen lõpetanud uue viiulikontserdi,“ kirjutab ta Oistrakhile. Ta jätkas:

„Ma kirjutasin selle sind silmas pidades. Ma tahan seda sulle väga näidata, kuigi selle klaveril esitamine on minu jaoks usumatult raske. Kui kontsert sulle meeldib, teeb see mind väga õnnelikuks. Ja kui sa seda mängiksid, siis ei suuda sõnad isegi kirjeldada, kui õnnelik ma oleksin. Ja kui sa vastu ei ole, siis tahaksin selle kontserdi sulle pühendada.“

Maailmas ning Šostakoviči elus oli pärast tema esimese viiulikontserdi valmimist palju muutunud. Stalini äge võitlus formalistide ja nõukogudevastaste loomeinimeste vastu oli helilooja esimese viiulikontserdi esiettekannet seitse aastat edasi lükanud. 1967. aastaks oli Stalin ammu surnud. Nõukogude Liidu kultuurõhkkond oli muutunud mõnevõrra vabamaks ning Šostakovič oma muusikalises keeles ja temaatikas julgemaks.

Elu viimastel aastatel muutus Šostakoviči stiil introvertsemaks. Ta pani rohkem energiat kammermuusika, eriti keelpillikvartettide kirjutamisse, luues seitse oma viieteistkümnest kvartetist aastatel 1964–1975. Tema teosed muutusid tõsisemaks, mida võib hästi tajuda, kui võrrelda esimest ja teist viiulikontserti. Esimene on vormilt ebatraditsiooniline ja elav, selles domineerivad kaks pikka aeglast osa – nokturn ja passakalja – ning keeruline kadents viimaste osade vahel. *Klezmer*’i stiilis lõigud, mis on tüüpilised juudi rahvamuusikas, on austusavaldus Odessa juudi kogukonnast pärit Oistrakhile.

Teine viiulikontsert areneb rahulikult, esimesest vähem dissonantses keeles ja pikkade lüüriliste lõikudega, mis illustreerivad Oistrakhi võimet panna viiul laulma. Kontserdi kolmeosaline struktuur on klassikaline. Selle sonaadivormis avaosa on cis–mollis, mis on viiuli jaoks eriti ebamugav helistik. Šostakovič ei lisanud aga partituuri võtmemärke. Neli metsasarve on ainsad vaskpuhkpillid kammerlikus orkestris, ja löökpillirühmas (mis on Šostakoviči sümfooniates sageli väga suur) on vaid timpanid ja *tom–tom*. Keelpillide libiseva bassiliini saatel esitleb solist peateemat, mis põhineb vaid neljal noodil, kuid laieneb siis pikaks hingestatud aariaks. Katkendid teose avataktidest ilmutavad end kontserdi vältel korduvalt. Teine teema kõlab esmalt pikoloflöödilt, seejärel haarab selle enda kätte solist. Enne esimese pika ja tehniliselt nõudliku kadentsi algust kõlab katkend tuntud Odessa juudi laulu meloodiast („Kupite bublichki!“), mis on austusavaldus Oistrakhile. Lauluviis ilmub lühidalt uuesti kolmanda osa lõpus.

Aeglase teise osa leinav meloodia kõlab esmalt g–keelel, saatjaks sooloflööd. Siin võib eriti tugevalt tajuda Bachi mõju, eriti passakalja–laadse bassiliiniga keelpillides. Kontserdi teine kadents järgneb solisti ja timpani vahelisele duetile. Üleminek kolmandale osale toimub ilma pausita ning osa algab meditatiivse duetiga soolopilli ja sarve vahel, muutudes seejärel kiireks tantsuks 2/4 taktimõõdus, mis saab aluseks pikale rondole. Tegevus peatub kadentsiga, mis sisaldab meenutusi esimesest osast ja lõpeb rahunemisega, meenutades viiuli, oboe ja klarneti esituses kontserdi mõtisklevat algust.

Šostakoviči teine viiulikontsert ei saavutanud sama suurt populaarsust kui esimene. Võib arvata, et põhjuseks on selle mõtlikum meeleolu ja vähem teatraalne soolopartii. Oistrakh ise oli üks teose olulisemaid eestkõnelejaid, leides, et teine kontsert on — vaatamata tehnilistele väljakutsetele ja vähestele pausidele — vägagi mängitav: „Kui teosega ära harjuda, tuleb tunnistada, et helilooja tunneb keelpille põhjalikult.“

David Oistrakh soleeris teose mitteametlikul esiettekandel Moskva lähedal Bolševos 1967. aasta 13. septembril ja ametlikul esiettekandel 26. septembril Moskvast. Moskva Filharmoonikuid dirigeeris Kirill Kondrašin. Tervislikel põhjustel ei saanud helilooja ise teose esiettekannetel osaleda, ent Oistrakh saatis talle salvestise, mida Šostakovič nimetas hiilgavaks. Vaid mõned kuud hiljem esitas Oistrakh kontserti ka USA-s New Yorgi Filharmoonikutega, dirigendiks Leonard Bernstein.

ERSO on Šostakoviči teist viiulikontserti mänginud aastatel 2005 (solist Kolja Blacher, dirigent Sakari Oramo), 1988 (solist Viktor Paizen, dirigent Peeter Lilje), 1982 (solist Urmas Vulp, dirigent Valeri Gergijev) ja 1968 (solist Eduard Grätz, dirigent Roman Matsov).

Dmitri Šostakovič

Sümfoonia nr 4 c–moll, op. 43 (1936)

Oma esimese sümfoonia kirjutas Dmitri Šostakovič 19-aastaselt ning viimase, viieteistkümnenda, neli aastat enne oma surma. Juba esimene neist tõi talle rahvusvahelise kuulsuse ning selle võtsid oma orkestrite repertuaari näiteks Bruno Walter, Leopold Stokowski, Arturo Toscanini jt. 1920. aastate lõpus valmisid tal n–ö plakatliku kunsti näidetena veel teine ehk „Oktoobrisümfoonia“ ning kolmas ehk „1. mai sümfoonia“.

1935. aasta sügisel alustas noor, kuid heliloojana juba väga hinnatud Šostakovič suure enesekindlusega oma neljanda sümfoonia komponeerimist. Äsja oli lavale tulnud tema ooper „Mtsenski maakonna leedi Macbeth“, mis pälvis nii kriitikute kui ka publiku poolehoidu ning ületas kiiresti 200 etenduse künnise. Ent teose suur menu sai heliloojale saatuslikuks. Pärast seda, kui üht etendust käis vaatamas Jossif Stalin, ilmus 1936. aasta jaanuaris NLKP häälekandjas Pravda juhtkiri „Kaos muusika asemel“, milles tehti Šostakoviči teos maatasa. Ooperi estamine keelati terves Nõukogude Liidus ja helilooja langes tohutu surve alla.

Pole teada, millist osa neljandast sümfooniast kirjutas Šostakovič sel ajal, kui Pravda artikkel ilmavalgust nägi. On arvatud, et sümfoonia traagiline ja tumedates toonides kolmas osa (leinamarss) on loodud vahetult pärast helilooja avalikku hukkamõistu. Ent tõenäoliselt oli sümfoonia tervikuna juba kavandatud. Küll aga oli kahtluse all teose esitamine. 1936. aasta mais oli teos valmis ja ettekanne oli esmalt planeeritud sama aasta detsembrisse Leningradi Filharmooniaorkestri ja dirigent Fritz Stiedryga. Proovid olid juba alanud, kui ettekanne tühistati. Versioone, miks kontsert tookord ära jäi, on mitu. Šostakovič ise väitis esialgu, et teose finaali vajab ümberkirjutamist, hiljem aga, et dirigent ei saanud proovides teosega hakkama. Isaak Glikmani sõnul avaldasid võimud aga hoopis orkestrile survet teost mitte esitada.

Olenemata sellest, mis oli ettekande ärajätmise tegelik põhjus, oli see helilooja jaoks äärmiselt pingeline aeg. Šostakovič on seda kirjeldanud järgmiselt:

„Hirm oli tol ajal kõigile tavaline tunne ja ka mina ei pääsenud sellest. Oht hirmutas mind ja ma ei näinud mingit väljapääsu. Ma tahtsin meeleheitlikult kaduda. Mõte selle võimalikkusest pakkus mulle rõõmu. Olin täiesti purustatud. See oli madalseis, mis kustutas mu mineviku. Ja mu tuleviku. Kohutavad eelseisvad sõja-aastad. Sellest räägivad mu sümfooniad neljandast alates.“

Nadežda Mandelštam, Šostakoviči kaasaegne ja sõber, kirjutas sellise terroriseerimise sisemisest mõjust:

„Selline eksistents jätab jälje. Me kõik muutume pisut tasakaalutuks, mitte haigeks, aga mitte ka normaalseks: kahtlustavad, valelikud, segaduses ja pärsitud oma kõnes, samal ajal teeseldes nooruslikku optimismi. Kui elad pidevas paanikas, hakkad iga minutit, iga sekundit eriliselt tajuma. Aeg venib, omandab kaalu ja surub rinnale nagu plii. See pole mitte niivõrd meeleolu kui füüsiline tunne.“

Teose käsikiri kadus sõja ajal. Alles pärast Stalini surma järel leidis Leningradi Filharmoonia noodikoguhoidja arhiivist orkestripartiidi ja taastas sümfoonia partituuri. Neljas sümfoonia anti seejärel üle dirigent Kirill Kondrašinile ja Moskva Filharmooniaorkestrile ning see kanti ette 30. detsembril 1961, kakskümmend viis aastat pärast esialgselt kavandatud kuupäeva.

Teos on grandioosne, nõudes 125 muusikust koosnevat orkestrit, kuhu kuulub kuuene koosseis puupuhkpille, suurendatud vaskpuhkpillide rühm (8 metsasarve ja 2 tuubat) ning mitmed lisapillid (sh 2 harfi). Ent selle tõeline suurus peitub vormis või pigem selle näilises puudumises. Niisugune struktuur oligi helilooja kavatsus: see on muusika, mis on mõeldud liialdama. Selles võib tajuda ka Gustav Mahleri mõju.

„Gigantomaania“ oli termin, mida kasutati 1930. aastate Venemaa avaliku elu kirjeldamiseks. Riigi saavutusi püüti kõigest väest suurendada, kõike „suurt“ tähistati. Oma muusikaga liialdamine oli Šostakovitši viis anda teatud inimestele seda, mida nad ootasid, jäädes samal ajal teiste silmis ironiliseks.

Vahetult enne oma surma selgitas Šostakovitš oma seisukohti:

„Kuidas nad suutsid meid moonutada, meie elusid väänata. Te küsite, kas ma oleksin ilma „partei juhatuseta“ teistsugune olnud? Jah, peaaegu kindlasti. Kahtlemata oleks joon, mille poole püüdlesin neljandas sümfoonias, püsinud minu töös tugevamana ja teravamana. Ma oleksin näidanud rohkem sära, kasutanud rohkem sarkasmi, oleksin võinud oma ideid avalikult väljendada, selle asemel, et end varjata; ma oleksin kirjutanud rohkem puhast muusikat.“

ERSO on Šostakovitši neljandat sümfooniat esitanud Neeme Järvi (1964, 1976), Paul Mägi (1984, 2010) ja Nikolai Aleksejevi (2002, 2014) juhatusel.

„Isabelle Faust on viiulimaailma kartmatu esiartist. Ta esitab soolkeeltel kuus põrgulikult keerulist soolot J. S. Bachilt, Györgi Kurtági „Kafka fragmente“, kannab eri dirigentide käe all üha uuesti ette Beethoveni viiulikontserti ning mängib kammermuusikat. Tema viiuli heli heilub püsiva naeratusega läbi muusika, kus muusik eranditult ja sundimatult triumfeerib kõige rahutumas ja nõudlikumas viiulihelide keerises.“

(Reinhard Brembeck, Süddeutsche Zeitung 28. aprill 2023)

Isabelle Faust köidab publikut oma imeliste tõlgendustega. Ta läheneb igale muusikapalale ülimalt austuse ja tundlikkusega muusika ajaloolise konteksti ja pillide ajaloolise kasutuse vastu. Suurimat võimalikku autentsust ja kaasaegset lähenemist kombineerides suudab ta järjepidevalt pakkuda tähenduslikke, laialdasele repertuaarile tuginevaid muusikaelamusi mitmekesisele publikule.

Pärast kuulsat Leopold Mozarti konkursi ja Paganini konkursi võitmist üsna noorena esines ta peagi regulaarselt maailma suuremate orkestritega, sealhulgas Berliini Filharmoonikute, Bostoni Sümfooniaorkestri, Tokyo NHK Sümfooniaorkestri, Euroopa Kammerorkestri, Les Siècles'i orkestri ja Freiburgi Barokkorkestriga.

See viis tiheda ja pikaajalise koostööni selliste dirigentidega nagu Andris Nelsons, Giovanni Antonini, François-Xavier Roth, Sir John Eliot Gardiner,

Daniel Harding, Philippe Herreweghe, Jakub Hrusa, Klaus Mäkelä, Robin Ticciati ja Sir Simon Rattle, kellega ta läks 2024. aasta märtsis ka uuesti tuurile.

Isabelle Fausti kunstiline uudishimu hõlmab kõiki instrumentaalse koostöö ajastuid ja vorme. Ta ei pea muusikat kunagi eesmärgiks omaette, vaid pigem arendab teose olemust pühendunult, peenelt ja kohusetundlikult. Lisaks võimsatele sümfoonilistele viiulikontsertidele võib siin näiteks tuua Schuberti okteti ajalooliste instrumentidega, aga ka Stravinsky „Söduri loo“ Dominique Horwitziga või Kurtági tsükli „Kafka fragmendid“ Anna Prohaskaga. Ta osutab pühendunult silmapaistva teene kaasaegse muusika esitamisele — hiljutiste maailma esiettekannete hulka kuuluvad Péter Eötvösi, Brett Deani, Ondřej Adámeki ja Rune Glerupi teosed.

2023/24 hooaja kõrghetkede hulka kuulub pikem ringreis Les Siècles'i orkestri ja François-Xavier Rothiga György Ligeti 100. sünnipäeva tähistamiseks, kus Ligeti teosed pidasid tihedat kahekõnet Mozarti ajatu loominguga. Lisaks ootab Isabelle Faust igatsusega koostööd selliste orkestritega nagu Tokyo Metropolitan Sümfooniaorkester, Baieri Raadio Sümfooniaorkester, NDR Raadio Filharmoonikum, Bergeni Filharmooniaorkester, Hispaania Riiklik Sümfooniaorkester, Toulouse'i Capitolé'i teatri Riiklik Sümfooniaorkester, Tokyo NHK Sümfooniaorkester, aga ka ringreisi Londoni Sümfooniaorkestriga. Lisaks on ta SWR Sümfooniaorkestri resideeruv artist.

Ta keskendub kammermuusikale ühiste projektide käigus Antoine Tamestiti, Kristian Bezuidenhouti, Anne Katharina Schreiberi, Kristin von der Goltzi, Alexander Melnikovi ja Jean-Guihen Queyrasega.

Kriitikud on paljusid tema salvestisi üksmeelselt kiitnud ning need on talle teeninud Diapason d'or'i, Gramophone'i, Choc de l'année ja muid auhindu. Viimaste salvestuste hulka kuuluvad Stravinsky viiulikontsert Les Siècles'i ja François-Xavier Rothiga, Schönbergi viiulikontsert Daniel Hardingi juhatusel Rootsi Raadio Sümfooniaorkestriga, aga ka Beethoveni kolmikkontsert Aleksander Melnikovi, Jean-Guihen Queyrase, Pablo Heras-Casado ja Freiburgi Barokkorkestriga. Isabelle Fausti repertuaari kuuluvad ka populaarsed salvestused Johann Sebastian Bachi sonaatidest ja partiitadest viulisoolole ning Ludwig van Beethoveni ja Alban Bergi viiulikontserditest Claudio Abbado juhatusel. Ta on aastaid esinenud koos pianist Aleksandr Melnikoviga. Muu hulgas on nad salvestanud Wolfgang Amadeus Mozarti, Ludwig van Beethoveni ja Johannes Brahmsi sonaate klaverile ja viiulile.

E · R · S · O
EESTI RIIKLIK SÜMFOONIAORKESTER

**KONTSERDIPILETI ESITAMISEL
ON MEKK RESTORANIS
SOOMAA TERVITUSJOOK
TOIDU KÕRVALE TASUTA.**

Pakkumine kehtib 2024/25 kontserdihooyal.

RESTORAN JA BAAR

MOODNE EESTI KÕOGIKUNST

MEKK RESTORAN JA BAAR

Rävala pst 3, 10143 Tallinn, Estonia

www.restoranmekk.ee

Olari Elts © Kaupo Kikkas

OLARI ELTSI kirk eristuvate ja ülleidlike kontserdikavade loomise vastu on talle rahvusvahelisel muusikaareenil suurt tunnustust toonud. Tema ametiaeg Eesti Riikliku Sümfooniaorkestri kunstilise juhi ja peadirigendina sai alguse 2020. aastal.

Elts on olnud paljude tuntud orkestrite külalisdirektori — nende hulka kuuluvad näiteks Leipzigi Gewandhaus-orkester, Soome Raadio Sümfooniaorkester, Taani Rahvusorkester, Rotterdami Filharmooniaorkester, Hollandi Raadio Sümfooniaorkester, BBC Sümfooniaorkester, Birminghami Linnaorkester, Prantsuse Raadio Sümfooniaorkester, Prantsuse Rahvusorkester, Lyoni Rahvusorkester, Luksemburgi Filharmoonikud, Budapesti Festivaliorkester, Québeci Sümfooniaorkester, Yomiuri–Nipponi Sümfooniaorkester, Souli Filharmooniaorkester ja Melbourne'i Sümfooniaorkester.

Talle meeldib koostööd teha selliste solistidega nagu Gautier Capuçon, Renaud Capuçon, Brett Dean, Isabelle Faust, Alban Gerhardt, Martin Grubinger, Martin Helmchen, Stephen Hough, Lucas ja Arthur Jussen, Kari Kriikku, Karita Mattila, Aleksander Melnikov, Daniel Lozakovich, Baiba Skride, Simon Trpčeski ja Antoine Tamestit.

Hooajal 2024/25 naaseb Elts Soome Raadio Sümfooniaorkestri ette keeruka kavaga, mis koosneb Mendelssohni, Ernest Pingoud' ja Peter Maxwell Daviese helitöödest ning Federico Perotti uuest orelikontserdist. Lisaks naaseb Elts sellel hooajal Staatskapelle Weimari, Sinfonietta Rīga kammerorkestri ja Oulu Sümfooniaorkestri ette, kus dirigeerib Pärdi,

Raveli, Sibeliuse, Straussi, Stravinski ja Tšaikovski teoseid. Mujal maailmas debüteerib Elts Dublini Uue Muusika Festivalil, kus tuleb esitusele Unsuk Chini ja John Buckley uutest kompositsioonidest koosnev programm. Samuti debüteerib ta Taipei ja Xi'ani sümfooniaorkestritega, liitub Sakari Oramo kutsel Sibeliuse Akadeemia Sümfooniaorkestriga ning juhatab Tiroomi Sümfooniaorkestrit Innsbruckis Austrias. Lisaks kontserdisarjadele Eesti Riikliku Sümfooniaorkestriga Tallinnas toob Elts koostöös Eesti Draamateatriga taas lavale tunnustust leidnud etenduse „Macbeth“ ning pärast hiljutisi edukaid rahvusvahelisi tuure Suurbritannias, Saksamaal ja Prantsusmaal lõpetab 2024/25. hooaja ringreisiga Soomes.

Kaasaegsete Balti heliloojate poolehoidjana on Elts välja andnud Heino Elleri „Sümfooniliste poemide“ plaadi ning ka tema viiulikontserdi Baiba Skride ja Eesti Riikliku Sümfooniaorkestriga. Samuti leidsid kriitikute seas laialdast tunnustust plaadid, mille ta andis välja koostöös Ondine'iga — Erkki-Sven tүүri teosed Tapiola Sinfonietta esituses, sealhulgas violakontsert Lawrence Poweriga, Tүүri viies sümfoonia ning akordionikontsert „Prophecy“ Helsingi Filharmooniaorkestriga. 2016. aastal välja lastud Brahmsi muusika seadete album (Glanert, Berio) Helsingi Filharmooniaorkestriga pälvis samuti palju kiidusõnu. Eltsi diskograafia hõlmab Borgströmi ja Šostakovitši viiulikontserte Eldbjørg Hemsingi ja Viini Sümfooniaorkestriga ning hiljutisi albumeid Kalevi Aho muusikaga, mille ta salvestas koos Antwerpeni Sümfooniaorkestri ja Kymi Sinfoniettaiga BISile. Tema hiljutisim projekt on uus plaat, millel Oslo Filharmooniaorkester esitab auhinnatud Norra helilooja Øyvind Torvundi töid.

Elts on jätnud oma jälje ka ooperile, olles dirigeerinud näiteks „Jevgeni Oneginit“, Mozarti „Don Giovanni“ ja „Idomeneot“ ning Berlioz'i „Fausti needmist“. Žanre ületades viis Elts Mendelssohni muusikat ja Shakespeare'i „Suveöö unenägu“ kombineeriva muusikalise etenduse „Pööriöö uni“ Berliini Konzerthausi lavale koos Tallinnas tegutsenud teatriga NO99. Bernsteini 100. juubeli puhul esitas Elts Luksemburgi Filharmooniaorkestriga muusikat filmist „On the Waterfront“.

Aastatel 2007–2020 oli Olari Elts Eesti Riikliku Sümfooniaorkestri peaküralisdirigent ning aastatel 2011–2014 Helsingi Filharmooniaorkestri peaküralisdirigent. Aastatel 2006–2011 oli ta Bretagne'i Riikliku Orkestri kunstiline juht, aastatel 2007–2010 Šoti Kammerorkestri peaküralisdirigent ning aastatel 2001–2006 Läti Riikliku Sümfooniaorkestri peadirigent.

Muuseumikaart -15%!

Vaid muuseumikaardiga saad sa aasta jooksul külastada **piiramatult ja tasuta** 120+ muuseumi ja elamuskeskust üle Eesti!

- koodiga „**ERSO**”
- on muuseumikaart vaid **55.25 €** (täishind 65 €)
- kood kehtib muuseumikaardi ostmiseks ja pikendamiseks, ei kehti kinkekaardile
- **muuseumikaart.ee/osta**

EESTI RIIKLIK SÜMFOONIAORKESTER (ERSO) on elav ja mitmekülgne orkester, kes püüdleb alati tipptaseme poole. Eesti vanimal ja mainekaimal regulaarselt tegutseval sümfooniaorkestril täitub sel hooajal 98. tegevusaasta. ERSO ajalugu ulatub aastasse 1926 ning sarnaselt paljude omataolistega maailmas on see seotud rahvusliku ringhäälingu sünni ja arenguga. Alates hooajast 2020/2021 on enam kui 100-liikmelise orkestri peadirigent ja kunstiline juht Olari Elts. Neeme Järvi jätkab koostööd ERSOga eluaegse aupeadirigendina, orkestri kunstiline nõustaja on Paavo Järvi, varasemad peadirigendid on olnud Olav Roots, Paul Karp, Roman Matsov, Neeme Järvi, Peeter Lilje, Leo Krämer, Arvo Volmer, Nikolai Aleksejev ja taas Neeme Järvi.

ERSO on käinud arvukatel turneedel ning osalenud mainekatel rahvusvahelistel muusikafestivalidel. 2023. aasta mais toimus orkestri esimene kontserdireis Suurbritanniasse, kus kahe nädala jooksul anti 11 kontserti. 2022. aastal esineti Olari Eltsi juhatusel Nürnbergis, Münchenis ja Pariisis. 2021. aasta novembri lõpus osalesid ERSO ja Elts Poolas rahvusvahelisel Kesk- ja Ida-Euroopa muusikafestivalil „Eufonie“. 2019. aastal avasid ERSO ja Neeme Järvi Prantsuse Raadio maineka Montpellier’ muusikafestivali ning orkester käis Kesk-Euroopa turneel, kus Neeme Järvi juhatusel esineti Viini Musikvereini kuldses saalis, Linzi Brucknerhausi suures saalis, Praha Rudolfinumi Dvořáki saalis ja Bregenzi Bodensee saalis ning Mihhail Gertsji juhatusel Saksamaal Erlangenis ja Viersenis. Veel on esinetud sellistel maailmalavadel nagu Berliini Konzerthaus, New Yorgi Avery Fisher Hall (praeguse nimetusega David Geffen Hall), Peterburi filharmoonia suur saal ja Maria Teatri kontserdisaal, Kölni filharmoonia, Helsingi Musiikkitalo, Stockholmi Berwaldhallen jt.

ERSO plaadistuste kõrget kvaliteeti on esile tõstetud mainekates klassikalise muusika ajakirjades ning sellega on kaasnenud mitmed tunnustused, millest olulisim on Eesti esimene Grammy (2004, dirigent Paavo Järvi), värskemad aga aasta klassikaalbumi tiitel 2020. aastal Eesti muusikaauhindade jagamisel Elleri sümfooniliste poeemide teise plaadi eest (dirigent Olari Elts) ning kultuurkapitali helikunsti sihtkapitali aastapremia ERSO–le ja Olari Eltsile seniste Elleri muusika salvestiste eest. Suurepärase koostöö on ERSO–l selliste mainekate plaadifirmadega nagu Chandos, BIS, Onyx, samuti Ondine, ERP jt.

Lisaks kohalikele raadio- ja telekanalitele on ERSO kontserte üle kandnud Mezzo ja medici.tv ning EBU vahendusel on need jõudnud paljudesse Euroopa raadiojaamadesse. 2020. aastal alustas tegevust ERSO TV (erso.tv), kus saab vaadata kõiki orkestri live-kontserte ning juba toimunud esinemisi.

EESTI RIIKLIK SÜMFOONIAORKESTER

Peadirigent ja kunstiline juht Olari Elts

Eluaegne aupeadirigent Neeme Järvi, **kunstiline nõustaja** Paavo Järvi

Koosseis 10. jaanuaril 2025

I VIUL

Dalia Dedinskaite
Marge Uus
Kristiina Aimla
Fred Heinoja
Kätlin Ivask
Nina Kawaguchi
Kirti-Kai Loorand
Tõnis Pajupuu
Piret Sandberg
Danae Taamal
Kaiu Talve
Andrus Tork
Tarmo Truuväärt
Triin Veissmann

II VIUL

Kaido Välja
Kadi Vilu
Triin Alender
Toomas Hendrik Ellervee
Kristel Kiik
Triin Krigul
Egert Leinsaar
Miina Laanesaar
Kristjan Nõlvak
Marlis Timpmann
Maaren Vihermäe
Annelize Vlasenko

VIOOLA

Rain Vilu
Liina Žigurs
Mall Help
Kaja Kiho
Sandra Klimaitė
Mairit Mitt-Bronikowska
Juhan Palm-Peipman
Liisi Rusnak
Jülija Širokova
Kristiina Välja

TŠELLO

Theodor Sink
Seulki Lee
Riina Erin
Levi-Danel Mägila
Katrín Oja
Lauri Toom
Maris Vallsalu
Villu Vihermäe

KONTRABASS

Regina Udod
Mati Lukk

Imre Eenma
Madis Jürgens
Indrek Pajus
Andreas Arder

HARF

Sara Siria D'Amico
Eda Peäske

FLÖÖT

Mihkel Peäske
Mari-Liis Vind
Linda Vood
Janika Lentsius
Reina Mandre
Kärt Katriin Nagel

OBOE

Guido Gualandi
Aleksander Hännikäinen
Heli Ernits
Tõnis Traksmann

KLARNET

Soo-Young Lee
José Carlos Domínguez
Almela
Taavi Orro
Meelis Vind
Mirjam Avango
Helena Tuuling

FAGOTT

Peeter Sarapuu
Kristjan Kungla
Kaido Suss
Rene Sepalaan

METSASARV

Ye Pan
Mattias Vihmann
Zhaohang Hu
Kalle Koppel
Nikita Matsuk
Artur Reinpõld
Kalervo Kulmala
Marii-Elliise Lumijõe

TROMPET

Indrek Vau
Laur Keller
Erki Möller
Ivar Tillemann

TROMBOON

Andres Kontus
Väino Põllu
Johannes Kiik

KLARNET

Madis Vilgats
Cornelius Jacobeit

TIMPANID

Maarja Nuut
Adam Jeffrey

LÖÖKPILLID

Vambola Krigul
Lauri Metsvähi
Terje Terasmaa
Gertrud Leopard
Brita Reinmann
Jacob Samuel Steuer
Karl Martin Tombak

TŠELESTA

Kärt Ruubel

SA ERSO juhatus

Kristjan Hallik

Produtsent

Daily Trippel

Orkestri mänedžer

Marko Metsaru

Partnersuhete ja

müügijuht

Signe Vaiknemets

Maine- ja kommunikatsioonijuht

Kärt Ruubel

Toimetaja

Anita Maasalu

Noodikoguhoidja

Mariell Aren

Disainer

Norman Orro

Personalijuht

Piret Veensalu

Pillilao juhataja

Egert Leinsaar

Kammer- ja noorteprojektide produtsent

Taavi Orro

Lavameistrid

Jüri Korjus
Kristjan Lume
Heiki Zvorovski

ERSO TÄNAB TOETAJAI

ERSO
PEASPONSOR

KONTSERDISARJADE TOETAJAD:

LIVIKO
— anno 1898 —

NORDIC
CATERING

KOOSTÖÖPARTNERID:

PAKEND & PRINT
ERSO TRÜKIKESKUS

Bresto, brestissimo!

EPIIM TOETAB ERSOT
AASTAST 2013

KUTSUME KUULAMA

HENRI CHRISTOFER AAVIK JA BEETHOVEN

N, 6. VEEBRUAR KELL 13 (SÜMFOONILINE LÖUNA)

R, 7. VEEBRUAR KELL 19, ESTONIA KONTSERDISAAL

Giovanni Paisiello. „Sinfonia funebre“

Wolfgang Amadeus Mozart. Klarnetikonsert A–duur, KV 622

Ludwig van Beethoven. Sümfoonia nr 2 D–duur, op. 36

SÉRGIO PIRES klarnet, ERSO, dirigent HENRI CHRISTOFER AAVIK

SÉRGIO PIRES

L, 8. VEEBRUAR KELL 18, MUBA SUUR SAAL

Wolfgang Amadeus Mozart. Serenaad B–duur („Gran partita“), KV 361

GUIDO GUALANDI oboe, HELI ERNITS oboe, SÉRGIO PIRES klarnet, JOSÉ CARLOS

DOMÍNGUEZ ALMELA klarnet, TAAVI ORRO bassethorn, MEELIS VIND

bassethorn, JAKOB PEÄSKE fagott, KRISTJAN KUNGLA fagott, MATTIAS

VIHMANN metsasarv, ARTUR REINPÖLD metsasarv, KALLE KOPPEL metsa-

sarv, NIKITA MATSUK metsasarv, MATI LUKK kontrabass

DESERT MUSIC

R, 14. VEEBRUAR KELL 19, TERAS BEACH

L, 15. VEEBRUAR KELL 19, TERAS BEACH

John Luther Adams. „Become Desert“

Steve Reich. „The Desert Music“

Eesti Filharmoonia Kammerkoor, ERSO, dirigent OLARI ELTS

E · R · · O

Estonia pst 4
10148 Tallinn
tel 6 147 787
erso@erso.ee
www.erso.ee

Kuula ja vaata uuesti!

 ERSO.TV